Silkerosetræ

Albizia julibrissin

Kort fortalt

- *Albizia julibrissin* – ærteblomstfamilien (Fabaceae); Tropica sælger frøene som 'Rosea'.
- Hjemmehørende fra Iran og Kaukasus over Himalaya og Kina til Korea og Japan.
- Løvfældende træ med fint, dobbeltfinnet løv og lyserøde, kvastformede blomster om sommeren.
- Småbladene folder sig sammen om aftenen og i mørke.
- Ude i sol fra slutningen af maj; om vinteren koldt og frostfrit ved ca. 2–10 °C. Springer sent ud – ofte først i juni.
- Frøskallen rues let og lægges i blød; spirer efter 1–2 uger ved 20–25 °C.
- Frø og bælge er giftige – opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Det kan du se frem til

Med frøene af silkerosetræ har du grundlaget for et løvtræ med fint, fjeragtigt løv, som du selv former fra den første spire. Når skallen er ruet, og frøene har ligget i blød, spirer de typisk efter 1–2 uger. Træet vokser hurtigt de første år, men springer sent ud hvert forår. Blomster skal du ikke regne med de første år – de kommer først, når træet er blevet ældre.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Silkerosetræ (*Albizia julibrissin*) er et løvfældende træ fra ærteblomstfamilien. Artsnavnet kommer af det persiske gul-i abrisham, „silkeblomst". Træet vokser vildt fra Iran og Kaukasus over Himalaya og Kina til Korea og Japan og bliver normalt 5–12 meter højt med en bred, skærmformet krone. Bladene er op til 30 cm lange og dobbeltfinnede med mange små småblade, som folder sig sammen om aftenen – på persisk kaldes træet derfor „sovetræet". Om sommeren kommer de lyserøde blomsterhoveder, der består af lange, silkeagtige støvdragere. Tropica sælger frøene som 'Rosea' – en form med dybere lyserøde blomster fra den nordøstlige del af udbredelsen; fra frø er den ikke sortsægte, så blomsterfarven kan variere. Frø og bælge indeholder et nervegift og er giftige for bl.a. hunde, kvæg og får – opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr. Til Europa kom træet i 1749 med den florentinske adelsmand Filippo degli Albizzi, som slægten er opkaldt efter.

Formering

Frøene har en hård, vandtæt skal. Ru dem let med fint sandpapir, så skallen bliver mat på et lille sted, og læg dem derefter i lunkent vand natten over; frø, der er svulmet op, er klar til såning. Så dem ca. 0,5 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld, og hold dem jævnt fugtige ved ca. 20–25 °C. De første frø spirer typisk efter 1–2 uger; frø, der ikke er svulmet op, kan rues igen. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord – rødderne er sarte, så prikl forsigtigt og i god tid.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Silkerosetræet vil stå lyst, varmt og solrigt. Fra slutningen af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, står det bedst ude et lunt sted i læ – grenene er sprøde, og blomsterne tåler ikke kraftig regn. Unge planter beskyttes mod den stærkeste middagssol, indtil de er vænnet til at stå ude. Om foråret springer træet sent ud, ofte først i juni.

Vanding og næringsstoffer

Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt om sommeren, og lad overfladen tørre let mellem vandingerne; undgå stående vand, som får rødderne til at rådne. Overbrus bladene en gang imellem med rent regnvand i stuetemperatur. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 3. uge; som ærteblomst lever træet sammen med kvælstofbindende bakterier og har ikke brug for meget næring. Efter løvfaldet vandes kun lidt.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt grundlag; dyrkningsmediet skal være veldrænet. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2. år om foråret, når knopperne begynder at svulme.

Beskæring

Bladene sidder spredt og er sammensatte – hvert „blad" består af mange små småblade. Lad nye skud danne 5–6 blade, og skær dem derefter tilbage til 1–2 blade; det giver en tættere krone. Større snit og formbeskæring gøres om foråret, når træet er kommet i vækst. Grenene er sprøde, så vær forsigtig, hvis du former med tråd. Bladene bliver noget mindre med beskæringen, men silkerosetræet passer bedst til lidt større bonsai.

Vinteropbevaring

Silkerosetræet er løvfældende og har brug for en kølig hvileperiode. I milde haver tåler ældre træer en del frost, men i vores kølige somre modner veddet ofte dårligt, og i en skål er rødderne langt mere udsatte. Lad træet stå ude i efteråret, så længe der højst er let nattefrost – kulden sender det i hvile, og bladene falder. Før det for alvor fryser, flyttes det til et koldt, frostfrit sted ved ca. 2–10 °C, fx et uopvarmet rum, en kold kælder eller en frostfri garage; når bladene er faldet, behøver træet ikke lys. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet stå lyst igen, og fra slutningen af maj kan det komme ud.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.